

Kỹ thuật trồng lan Giả Hạc

Lan rừng Giả Hạc có tên là *Dendrobium anosmum* Lindl, là một loài lan rất đẹp và có hương thơm nồng nàn, là phong lan của rừng nhiệt đới, có thân thòng, ra hoa khi giả hành đã rụng hết lá. Lan rừng Giả Hạc thường mọc trên các cành cây ở cao độ khoảng 100 – 1.300 m tại các rừng cây thuộc Đô Lương, Vinh, Krong Pha, Đà Lạt, Bảo lộc, Đắc Lắc, Sông Bé, Lộc Ninh...

– Lan Giả Hạc có thân dài tới 1.20 m buông rũ xuống. Lá mọc đối cách dài 8 – 12 cm, rộng từ 4 – 7 cm. Hoa to tới 10 cm mọc từ 1 – 3 chiếc ở các đốt đã rụng lá, nở vào mùa Xuân. *Dendrobium anosmum* có hai màu sắc chính: tím hồng và trắng.

– Tuy nhiên có khá nhiều biến dạng hồng nhạt, hồng thẫm hoặc cánh trắng lưỡi tím, nhưng rất dễ nhầm lẫn với *Dendrobium parishii* thân ngắn chỉ chừng 30 – 40 cm và hoa tím sẫm hơn nhiều.

– Hương thơm thực là ngào ngạt đến nỗi có người không chịu nổi, nhưng không hiểu tại sao khoa học gia Lindley khi đặt tên cho cây này vào năm 1845 lại dùng chữ *Anosmum* mà tiếng La tinh có nghĩa là không có hương thơm. Dù rằng các sắc hoa có hơi khác nhưng tất cả đều lâu tàn trong 3 – 4 tuần lễ và rất thơm không ai có thể phủ nhận điều này cả. Một cây nếu mạnh khỏe có thể ra tới 50 – 70 hoa là chuyện thường.

– Ngoài ra hoa Giả Hạc còn có màu trắng tuyền: *Dendrobium anosmum* var. *alba* nhưng hiếm thấy.

– Lan Giả Hạc khi hoa nở thì mùi hương lan tỏa khắp vườn, hoa nở 7 – 10 ngày mới tàn, khi hoa tàn vẫn còn mùi hương.

– Giả Hạc tuy dễ trồng nhưng không thích hợp với chất trồng bằng than, tốt nhất là trồng vào khúc gỗ hay miếng dớn, cho nó bám lên cây sống trong vườn, ngoài ra có thể trồng trên chậu đất nung loại lớn, ta khoét một lỗ to ở bên hông và gần đáy chậu, đặt cây lan vào đó sao cho cây lan ở bên ngoài chậu và các giả hành thòng xuống, bên trong chậu dùng các khúc gỗ nhỏ và có thể bỏ thêm xơ dừa, treo chậu lên bình thường.

– Lan Giả Hạc cần giữ ẩm tốt, trồng trên khúc gỗ cần tưới nước nhiều, chiếu sáng 50 – 70%, phân bón như giống *Dendrobium*, kết hợp phân hữu cơ sẽ cho kết quả tốt, giả hành sẽ mập mạnh mau lớn.

– Giả Hạc chỉ ra hoa khi nó trải qua mùa nghỉ, khi đó cây đã rụng hết lá, vì vậy chúng ta dễ dàng cho nó ra hoa vào dịp Tết. Vào khoảng đầu tháng Mười Âm lịch, ngừng tưới nước cho đến khi nó rụng hết lá, nếu cách Tết 45 ngày mà cây vẫn chưa rụng hết lá thì nên lật hết lá đi và vẫn để khô như vậy cho đến cuối tháng 11 Âm lịch bắt đầu tưới nước trở lại, sau 10 – 15 ngày xuất hiện nụ hoa, nếu nụ to thì để ở nơi mát và giảm tưới nước, còn nụ nhỏ tăng ánh sáng và nước tưới. Muốn làm được như vậy thì ta phải trồng cho nó thật xanh tốt, giả hành dài và mập.

– Lan Giả Hạc cũng như mọi loài trong giống *Dendrobium*, sau 2 năm trồng rễ và thân bám đầy giá thể thì phải tiến hành trồng lại, nếu không cây sẽ suy kiệt dần, có khi chết đi.

– Sau khi hoa tàn, những đốt gần trên ngọn hoặc ở gần dưới gốc thường nảy sinh ra những cây con (keiki). Vài tháng sau, khi các cây con mọc rễ dài chừng 3-4 cm có thể tách ra trồng riêng. Năm đầu cây này còn nhỏ và ngắn chừng 30 – 40 cm và không ra hoa, nhưng sẽ ra hoa vào năm tới. Khi đó dưới gốc sẽ ra tới 3 – 4 mầm non, những mầm cây này mọc mạnh và lớn hơn rất nhiều có thể đạt tới 1 – 1,2 m nếu nuôi trồng đúng cách.

– Để nhân giống lan đã hạc khá đơn giản chỉ cần cắt thân cây già thành từng đoạn dài 15 – 20 cm, đặt lên khay có rong rêu hoặc mùn cây ẩm ướt, vài tháng sau cây con sẽ mọc ra từ các đốt. Nên nhớ những đốt vừa ra hoa sẽ không mọc cây non. Khi cây non cao chừng 4 – 5 cm hay rễ dài khoảng 3 – 4 cm đem trồng trong chậu hay trên vỏ cây như đã nói ở trên.

– Lan cần nhiều ánh sáng khoảng từ 4.000 – 4.500 ánh nến, nghĩa là trồng ở ngoài nắng với lưới che. Nhiệt độ từ 60°F (15,6°C) vào ban đêm và 95°F (35°C) vào ban ngày. Khi cây non mọc mạnh tưới thật nhiều nước và bón phân 20-20-20 với dung lượng một thìa cà phê gạt trong 4 lít nước và bón mỗi tuần một lần. Ẩm độ lý tưởng là 60 – 70%.

– Vào mùa thu, khi cây ngừng tăng trưởng, bớt tưới nước và bón phân thưa đi và loãng hơn khoảng ½ hay ¼ thìa cà phê cho 4 lít nước. Ban đêm cần lạnh xuống dưới 60°F (15°C) thời gian này rất cần trong vòng 4 – 5 tuần lễ để cây ra nụ, cây bắt đầu rụng lá, tưới nước thưa dần và bớt đi chỉ đủ cho thân cây khỏi teo tóp lại và ngưng bón phân. Vào giai đoạn này có người treo chậu dốc ngược để rễ lan khỏi bị đọng nước.